

Η ΕΛΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Κανένα άλλο δέντρο δεν ταυτίστηκε με κάποια περιοχή όσο η ελιά με τη Μεσόγειο. Το ασημένιο σταχτοπράσινο χρώμα της παιχνιδίζει με το φως και τον ήλιο. Η μορφή της απεικονίστηκε σε νομίσματα σε τοιχογραφίες, εισχώρησε στη λατρεία και ταυτίστηκε με πόλεις και θεούς.

Η ελιά αποτέλεσε βασικό παράγοντα διαμόρφωσης του πολιτισμού της Μεσογείου αποτελώντας αναπόσπαστο μέλος στην «ιερή τριάδα» της περιοχής αυτής: «λαδάκι της ελιάς, το στάρι, το κρασί!».

Η ιστορία της ελιάς

- Οι αρχαιολογικές έρευνες έχουν αποδείξει ότι η ελιά καλλιεργήθηκε στην Αίγυπτο και στην Κρήτη ήδη από την προϊστορική εποχή .
- Στο μινωικό κόσμο η ελιά εμφανίζεται σε τοιχογραφίες που αποτελούν τις πρώτες απεικονίσεις του δέντρου στην ιστορία. Το κλαδί ελιάς εμφανίζεται ως σύμβολο στην ιερογλυφική γραφή της Κρήτης. Τα φύλλα και τα κλαδιά της εμφανίζονται στην κεραμική, συχνά μάλιστα, ανθισμένα.

- Το ιδεόγραμμα της ελιάς απαντάται σε πινακίδες τόσο της Γραμμικής Α' όσο και της Γραμμικής Β'. Αυτό σημαίνει ότι η ελιά και το λάδι αποτελούσε βασικό είδος διατροφής σε Μινωίτες και Μυκηναίους καθώς επίσης και πρωταρχικής σημασίας εμπορικό αγαθό. Η αρχαιολογική έρευνα απέδειξε ότι οι Μινωίτες και οι Μυκηναίοι χρησιμοποιούσαν κατά κόρον ελαιόλαδο στη μαγειρική τους. Στις τριποδικές μινωικές χύτρες που εξετάστηκαν με σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους ανακαλύφθηκαν υπολείμματα ελαιολάδου.

- Σήμερα γνωρίζουμε επίσης ότι για την μεταφορά του ελαιολάδου χρησιμοποιήθηκαν γύρω στο 17^ο αιώνα π.Χ ειδικοί αμφορείς, οι λεγόμενοι «ψεδόστομοι».

Η ελιά στα κλασικά χρόνια

- Στα κλασικά χρόνια (5^ο – 4^ο αιώνα π.Χ) σημαντικό ελαιοκομικό και οικονομικό κέντρο του ελληνικού κόσμου ήταν η Αθήνα. Σύμφωνα με τον μύθο η ελιά ήταν το δώρο που πρόσφερε η θεά Αθηνά στην πόλη της Αθήνας μαζί με το όνομα της. Από την αρχέγονη ελαία της Αθηνάς κατάγονταν, όπως πίστευαν οι Αθηναίοι, οι ιερές ελιές της Αττικής «οι μορίες».

- Το λάδι που προερχόταν από την έκθλιψη του καρπού των ιερών δέντρων, προσφέρονταν ως έπαθλο στους αθλητές των παναθηναίων. Η ελαιοκαλλιέργεια επεκτάθηκε σε ολόκληρο τον ελληνικό κόσμο και αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα του πολιτισμού. Όταν οι Έλληνες επεκτάθηκαν στα παράλια της Μεσογείου ιδρύοντας αποικίες, μετέφεραν και το δέντρο της ελιάς μεταφέροντας μαζί και τις σπουδαίες ελαιοκομικές γνώσεις που είχαν αποκτήσει, τις οποίες και διέδωσαν στις νέες τους πατρίδες.

Ευχαριστούμε

**Παρουσίασαν οι
μαθήτριες:**
Κολιαδήμα Μαρία
Κατσίκη Παναγιώτα